Dosarul nr. 21r-1838/23 Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana
1-23039129-02-21r-10072023 Judecător: Nicolae Corcea

D E C I Z I E
În numele Legii

28 noiembrie 2024 municipiul Chișinău
Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, în componența:
Președintele de ședință Marcel Juganari
Judecătorii Vitalie Pîslariuc și Ion Bulhac

a judecat, fără participarea părților, în ordine de recurs, recursul condamnatului Damian Daniel, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 15 iunie 2023 prin care, plîngerea condamnatului Damian Daniel, împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, a fost respinsă.

Procedura de înștiințare a părților a fost legal executată.

Asupra recursului declarat, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,

C O N S T A T Ă:

Condamnatul Damian Daniel, a înaintat plângere împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, cu reducerea pedepsei potrivit prevederilor art. 473^3 din Codul de Procedură Penală.

În motivarea plângerii, condamnatul Damian Daniel indică că, în perioada de timp în care se află în calitate de deținut în ***** a fost și este deținut în condiții inumane de detenție.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 15 iunie 2023, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată plângerea condamnatului Damian Daniel împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Împotriva încheierii instanței de fond, a declarat recurs condamnatul Damian Daniel care a solicitat admiterea plîngerii și constatarea deținerii sale în

penitenciarul nr.9 Pruncul în condiții inumane, invocînd supraaglomerarea celulelor, lipsa unui acces la apă potabilă, iluminare slabă.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre acesta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, în adresa instanței de recurs nu a fost depusă vreo referință asupra recursului declarat.

Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele din recurs, raportând circumstanțele de fapt a cauzei la prevederile legii aplicabile speței, Colegiul penal ajunge la concluzie că recursul este neîntemeiat și urmează a fi respins ca fiind nefondat, cu menținerea încheierii primei instanțe, ca fiind legală și întemeiată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod de procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menținînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

Analizând normele de drept aplicabile cazului, instanța stabilește, că potrivit prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 17^1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților. Potrivit art. 471 alin. (1) Cod de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) și 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin. (1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) și 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art.266 și 267 Cod de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)-9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), și raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.

În temeiul prevederilor art. 473[2] alin.(3) Codul de procedură penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit art. 473[4] din Codul de procedură penală: (3) În urma constatării faptului că condamnatul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

(4) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

(5) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție în condiții precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente (art. 473[4] CPP modificat prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023).

Din materialele cauzei, instanța de fond a reținut că, Damian Daniel a fost condamnat definitiv prin sentința Judecătoriei Botanica, ***** din 11 ianuarie 2016, în baza art. 145 alin. (2) lit. i) din Codul penal, la o pedeapsă sub formă de închisoare, pe un termen de 17 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 12 decembrie 2019, în condiţiile art. 473[4] alin. (4) din Codul de procedură penală, condamnatului Damian Daniel, i s-a redus termenul de pedeapsă cu 703 zile, pentru deținerea acestuia în condiții precare în Penitenciarul nr. 13-Chișinău.

Conform raportului prezentat de către reprezentantul Penitenciarului nr. 9 Pruncul, instanța de judecată a stabilit că condamnatul Damian Daniel este deţinut în ***** în regim comun al penitenciarului de tip închis, din 17.11.2016 pînă 15.06.2023.

De menţionat că, în plângerea înaintată, petentul solicită constatarea aflării sale în detenţie în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru perioada aflării sale în Penitenciarul nr. 9 Pruncul.

Sub acest aspect, instanța de fond întemeiat a reținut faptul că la aprecierea încălcării art. 3 CEDO nu pot fi luate în considerație doar criteriile principale cum ar fi: suprafața ce revine fiecărui deținut, condiții sanitare, dar și sistemul de canalizație, cantitatea și calitatea hranei, accesul la servicii medicale, accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale, existența lingeriei de pat, a hainelor, care în general în sistemul penitenciar din R.M. nu ating un prag minim de suficiență.

Ținând cont de cele expuse supra, instanța de judecată a dat o apreciere condițiilor de detenție invocate de către autorul plângerii, coroborate la poziția autorităților instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu referire la încălcarea art. 3, care prevede că „Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

La analiza condițiilor de detenție a deținutului, instanța a luat în considerație Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, care în punctul 464 stipulează că ”Fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătraţi, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii”.

Cu referire la acest aspect, în Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane și Degradante, în care a fost subliniat că, starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, și ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m^2 de spațiu locativ per deținut și de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

Potrivit datelor administrate, de administrația penitenciarului nr. 9 Pruncu al ANP, în prezent condamnatul Damian Daniel este deţinut în Penitenciarul nr.9 — Pruncul, care este un penitenciar de tip închis pentru detenţia condamnaților majori de gen masculin.

Celula în care este deținut este foarte bine iluminată, ventilată şi încălzită, curată şi amenajată cu mobilă necesară; paturi, noptiere, cuier pentru haine, poliţe

de perete. Reclamantul dispune de locul de somn personal, cu saltea, plapumă, pernă şi lengerie de pat.

În odaie este prezentă iluminarea naturală şi artificială. încăpere este dotată cu 2 geamuri termopan. Iluminarea artificială se asigură printr-un plafon de lumina zilei de 36 W. Ventilarea naturală se efectuează prin geam cu oberliht. în celula dată sunt amplasate 2 prize cu alimentarea la 220V. Deconectări abuzive a energiei electrice nu au fost efectuate.

Grupul sanitar din celulă este separat de restul celulei, dotat cu closet turcesc şi lavuar, conectat la sistema de canalizare centralizată.

Pentu perioada toamnă-iamă penitenciarul a fost aprovizionat cu cărbune şi lemne de foc. Temperatura în celulă se menţine conform regimului termic nu mai mic de +18 °C în conformitate cu art. 466 din Statutul executării pedepsei de către condamnaţi. Sectorul în care este deţinut condamnatul Damian Daniel este conectat la sistema de încălzire centralizată, fiecare încăpere fiind dotată cu calorifere.

Pentru condamnaţi baia se pertece nu mai puţin de o dată pe săptămînă conform graficului stabilit, care se anexeaxă la prezentul raport. Spălătoria este dotată cu maşina de spălat pentru 20 kg de rufe şi o centrifugă pentru uscare.

Produsele de igienă: săpun de tualetă, săpun de rufe, hîrtie igienică, aparat de ras, periuţă şi pastă de dinţi sunt repartizate condamnaţilor conform HG Nr. 609 din 29.05.2006, privind aprobarea normelor minime de alimentare zilnică a deţinuţilor şi de eliberare a detergenţilor, în baza anexei nr. 7 "*Norme de eliberare a săpunului pentru îmbăierea deţinuţilor şi alte necesităţi sanitaro- igienice*".

Penitenciarul nr.9- Pruncul dispune de spaţii mari de reacreare în aier liber în afara sectorului de detenţie, condamnaţii au acces fără restricţii la sala de sport şi terenul de mini fotbal. De asemenea deţinuţii au posibilitate să fregventeze liber biblioteca penitenciarului, în care pot fi oferite şi alte servicii, Administraţia instituţiei organizează condamnaţilor diferite ceremonii religioase şi întîlniri cu reprezentanţii organizaţiilor nonguvemamentale şi a societăţii civile. Totodată deţinuţii benificiază de activităţi educative, au posibilitate să se încadreze în procesul de instruire profesională, să participe la munci remunerate şi neremunerate. De asemenea în modul stabilit de legislaţie benificiază de întrevederi de scurtă şi lungă durată cu rudele sau alte persoane apropiate.

Condamnatul Damian Daniel beneficiază de plimbări zilnice în aer liber conform graficului între orele 09:00 - 11:00 şi 15:00- 17:00.

În conformitate cu orarul zilei condamnatul are acces liber la sala de sport, biblioteca, birouri de studii, etc., la dorinţă fiind antrenat în diverse activităţi (munca, vocaţie, educaţie, sport şi recreere).

Alimentația condamnaților în penitenciar se efectuează conform ordinului MJ 512 din 26.12.2007 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea alimentaţiei deţinuţilor în penitenciare. în procesul de preparare a hranei în cantina

instituţiei asotimentul şi cantitatea produselor folosite la alimentaţia deţinuţilor sunt stabilite comform HG nr. 609 din 29.05.2006 privind aprobarea normelor minime de alimentare zilnică a deţinuţilor. Hrana caldă este distribuită de trei ori pe zi conform meniului cu respectarea normelor minime generale de alimentare zilnică a deţinuţilor. Meniul este diversificat şi se întocmeşte pe odată pe săptămînă. Calitatea pregătirii bucatelor la cantina instituţiei este verificată permanent de către angajatul serviciului medical al penitenciarului, ofiţerul de serviciu şi şeful de cantină. Rezultatele acestei verificări sunt indicate în „*Registrul de evidenţă a controlului asupra calităţii de preparare a hranei*". Probele felurilor de bucate sunt păstrate în recipiente separate timp de 3 zile în frigider. Cantina penitenciarului este dotată cu patru frigidere pentru păstratea produselor din came, peşte, ouă şi a probelor de mîncare. Pentru prepararea hranei se folosesc două cazane pe combustibil solid a cîte 300 l, un cazan electric de 250 l, tigaie electrică şi maşină de tocat carne.

Penitenciarul este asigurat cu apă potabilă din sondă arteziană a Penitenciarului nr. 9 - Pruncul. Ţevile de apeduct sunt din polipropilenă. Accesul la apa potabilă este de 24 ore.

Condamntul Damian Daniel beneficiază în mod gratuit de asistenţă medicală şi de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistenţă medical.

Serviciul medical este situat pe teritoriul penitenciarului, în care condiţiile satisfăcătoare. Serviciul medical dispune de: cabinet medical, sala de proceduri, cabinet stomatologic. Examenul medical se efectuează în condiţii de confidenţialitate şi intimitate.

Penitenciarul nr.9 - Pruncul anual încheie contracte de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsectizare, cu agenţii economici de profil, care prestează serviciile respective. De asemenea menţinerea stării sanitaro igienice din celulă de către deţinuţi este prevăzută de art. 242^1 pct. 5) şi 12) din Codul de executare unde sunt indicare expres obligaţiunile deţinuţilor şi anume: respectarea regulilor sanitaro-igienice, regulilor de igienă individuală şi colectivă în camera de deţinere, respectarea indicaţiilor medicului, precum, menţinerea curăţeniei în încăperile de detenţie şi de serviciu, la locul de muncă, aranjarea patului conform modelului stabilit după deşteptare şi efectuarea curăţeniei în camera de detenţie. Deci putem concluziona că efectuarea, menţinerea şi respectarea curăţeniei în încăperile de detenţie este o obligaţie imperativă a deţinutului care se deţine în această încăpere.

Condamnatul atît în instanța de fond, cît și în instanța de recurs, nu a explicat în nici un fel condițiile materiale de detenție pe care le contestă, și nu a prezentat nici o dovadă în sensul atestării conjuncturilor privind careva condiții precare, pe cale de consecință, instanța este în imposibilitate să analizeze și să constate o încălcare în privința condamnatului Damian Daniel și, respectiv, să aprecieze

gradul și intensitatea pretinsei încălcări care consideră că i-au afectat grav drepturile sale în calitate de condamnat.

Coroborând datele administrate de către ***** se constată că, condițiile detenției în general în penitenciarul nr. 9 Pruncul corespund cerințelor normative în vigoare, or, nu au fost prezentate de către condamnat date din care să rezulte că el ar fi formulat anterior plângeri privitor la condițiile detenției sale în penitenciarul nr. 9 Pruncul.

Motiv pentru care, instanța de fond întemeiat a respins ca fiind neîntemeiată plângerea condamnatului Damian Daniel împotriva administrației instituției penitenciare prin care invocă condiții precare de detenție în penitenciarul nr. 9 Pruncul.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu plîngerea condamnatului, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Garcia Ruis contra Spaniei, Helle contra Finlandei)*. Astfel, Colegiul penal preia argumentarea soluției primei instanțe și constată temeinicia acesteia.

Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal va respinge recursul declarat ca fiind nefondat, reținând în acest sens că încheierea este una legală și întemeiată, iar careva temeiuri de casare a încheierii nu au fost reținute.

În conformitate cu art. art. 447-449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E:

Se respinge ca fiind nefondat recursul condamnatului Damian Daniel și se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 15 iunie 2023, prin care plîngerea condamnatului Damian Daniel, împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, a fost respinsă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Marcel Juganari

Judecătorii: Vitalie Pîslariuc

Ion Bulhac